

**PROJEKT**

**Zarządzenie  
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu**

**z dnia .....r.**

**zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żwirownie  
w Starej Olesznej PLH020049**

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1688, 1936) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r., poz. 1689):

- 1) załącznik nr 3 do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia,
- 2) załącznik nr 4 do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia.
- 3) załącznik nr 5 do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 3 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych  
oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony.**

Przedmiot ochrony	Zagrożenia	Opis zagrożenia
<p>2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>)</p> <p>3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea</i></p> <p>6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)</p> <p>*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe</p> <p>1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i></p>	<p><b><u>Zagrożenia istniejące:</u></b></p> <p>X Brak zagrożeń i nacisków</p> <p><b><u>Zagrożenia potencjalne:</u></b></p> <p>X Brak zagrożeń i nacisków</p>	<p>Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).</p>

<p>7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i></p>	<p><b><u>Zagrożenia istniejące:</u></b></p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)</p> <p>G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze</p> <p>E03.04 Inne odpady</p> <p><b><u>Zagrożenia potencjalne:</u></b></p> <p>I01 Gatunki inwazyjne</p> <p>J02.01.02 Osuszanie terenów morskich, ujściowych bagiennych</p> <p>G02.08 Kempingi i karawaningi</p>	<p>Porośnięcie terenu drzewami w wyniku sukcesji naturalnej powoduje jego zacinienie, zmianę składu chemicznego gleby (zakwaszenie), eutrofizację, oraz osuszenie poprzez nadmierny pobór wody przez zarastającą siedlisko sosnę. Istnieje bardzo wysokie ryzyko, że charakterystyczne dla obszaru gatunki takie jak: rosiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifolia</i> i widłaczek torfowy <i>Lycopodium inundatum</i>, które są gatunkami światłożądnymi zostaną wyparte z obszaru w wyniku konkurencji i nadmiernego zacinienia.</p> <p>W związku z atrakcyjnością rekreacyjną stawów obserwuje się wzmożony ruch plażowiczów w okresie letnim. Siedlisko narażone jest na nadmierne wydeptywanie.</p> <p>Intensywne użytkowanie rekreacyjne obszaru przez ludzi powoduje zanieczyszczenie i zaśmiecanie terenu.</p> <p>W związku z silną antropopresją możliwe jest zawleczenie gatunków obcych dla siedliska.</p> <p>Sztuczne osuszenie siedliska w wyniku prowadzenia prac polegających np. na budowie infrastruktury turystycznej w obszarze może spowodować zanik roślinności charakterystycznej dla siedliska 7150.</p> <p>Istnieje możliwość, że w obszarze zostanie stworzona infrastruktura nastawiona na turystów (pole kempingowe).</p>
<p>*1084 Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i> (<i>Osmoderma barnabita</i>))</p>	<p><b><u>Zagrożenia istniejące:</u></b></p> <p>X Brak zagrożeń i nacisków</p> <p><b><u>Zagrożenia potencjalne:</u></b></p> <p>X Brak zagrożeń i nacisków</p>	<p>Nie dotyczy (przedmiot ochrony występuje w stopniu niereprezentatywnym).</p>

<p>1831 Elisma wodna <i>Luronium natans</i></p>	<p><b><u>Zagrożenia istniejące:</u></b>  K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)  K02.01 Nagromadzenie materii organicznej</p> <p><b><u>Zagrożenia potencjalne:</u></b>  G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze</p>	<p>Rosnące przy brzegu zbiornika olsze czarne wraz ze wzrostem korony zaczynają zacieniać siedlisko gatunku. Niekorzystny wpływ ma również nadmierna liczba opadłych liści.</p> <p>Częstsze użytkowanie zbiornika jako kąpieliska i łowiska może spowodować uszkodzenia mechaniczne przybrzeżnych pędów.</p>
---	---	--

**Cele działań ochronnych.**

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
<p>2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>)</p> <p>3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea</i>.</p> <p>6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)</p> <p>*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe</p> <p>1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i></p>	<p>Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).</p>
<p>7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i></p>	<p>Utrzymanie siedliska w stanie nie pogorszonym (U1).</p>
<p>*1084 Pachnica dębowa (<i>Osmoderma eremita</i>) (<i>Osmoderma barnabita</i>)</p>	<p>Nie dotyczy (przedmiot ochrony występuje w stopniu niereprezentatywnym)</p>
<p>1831 Elisma wodna <i>Luronium natans</i></p>	<p>Utrzymanie siedliska gatunku w stanie nie pogorszonym (U1).</p>

**Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.**

Przedmiot ochrony	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
<b>Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</b>			
7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	Usunięcie drzew i krzewów porastających siedlisko oraz wywiezienie biomasy poza obszar siedliska. Wycinki należy dokonać najpierw na części siedliska, aby sprawdzić czy odsłonięcie siedliska nie spowoduje osuszenia torfowiska. Jeśli zabieg zakończy się powodzeniem, zastosować go do całości siedliska.	Część działki 7/3, obręb Trzebień Mały	Organ sprawujący nadzór nad obszarem w porozumieniu z właścicielem gruntu.
	Ogrodzenie terenu z siedliskiem.		
1831 Elisma wodna <i>Luronium natans</i>	Usunięcie ok. 15 największych okazów osłzy czarnej z szeregu drzew rosnących najbliżej zbiornika. Prace powinny być prowadzone od strony lądowej tak aby wycinane drzewa nie wpadały do wody.	Część działki 7/3, obręb Trzebień Mały	Organ sprawujący nadzór nad obszarem w porozumieniu z właścicielem gruntu.
<b>Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych</b>			
7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	Kontrola realizacji działań ochronnych po ich wykonaniu.	Część działki 7/3, obręb Trzebień Mały	Organ sprawujący nadzór nad obszarem
	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMS (raz na 5 lat)		
1831 Elisma wodna <i>Luronium natans</i>	Kontrola realizacji działań ochronnych po ich wykonaniu.	Część działki 7/3, obręb Trzebień Mały	Organ sprawujący nadzór nad obszarem
	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMS (raz na 3 lata).		

## PROJEKT

### Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia..... zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049 zostało ustanowione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 1 kwietnia 2014 r. i ukazało się w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 3 kwietnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 1689). Powodem zmiany ww. zarządzenia są uchybienia wskazane w trybie kontroli aktów prawa miejscowego przez Ministra Środowiska uzasadniające zmianę we własnym zakresie, przesłane pismem znak: DP-074-62/42959/14/JJ z dnia 22 grudnia 2014 r. Uwzględniono także wyniki ekspertyzy dotyczącej uzupełnienia stanu wiedzy na temat siedliska 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea* oraz gatunku rośliny 1831 Elisma wodna *Luronium natans*, co stanowiło wypełnienie zapisów zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2014 w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049.

Jedną z uwag Ministra Środowiska wskazywała na konieczność przeredagowania opisu zagrożeń (załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia) oraz celów działań ochronnych (załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia) w przypadku niewystępowania przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 lub jego niskiej reprezentatywności (nadanie kategorii D). W związku z powyższym dla siedlisk: 2330 wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe, jesionowe i olsy źródłiskowe, oraz gatunku: 1083 jelonok rogacz, opis zagrożeń/ cel działań ochronnych zmieniono z „*Nie analizowano zagrożeń dla siedliska/gatunku, ponieważ w trakcie prac terenowych nie potwierdzono występowania siedliska/gatunku w obszarze i nie ma perspektyw na jego występowanie w przyszłości - planowana aktualizacja SDF i usunięcie siedliska/gatunku z listy przedmiotów ochrony*” na „*Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)*”. Natomiast dla gatunku 1084 pachnica dębowa opis zagrożeń oraz celów działań ochronnych zmieniono z „*Nie analizowano zagrożeń/celów dla siedliska z powodu planowanej aktualizacji Standardowego Formularza Danych w zakresie nadania siedlisku oceny D – nieznacząca*” na : „*Nie dotyczy (przedmiot ochrony występuje w stopniu niereprezentatywnym)*”.

Dla ww. siedlisk i gatunków usunięto również wskazywane działanie ochronne pn. „*Propozycja aktualizacji SDF poprzez przygotowanie wniosku do GDOŚ w celu usunięcia gatunku z listy przedmiotów ochrony – wykreślenie z SDF (...)*”, gdyż wg Ministra Środowiska nie jest to działanie ochronne.

Po ponownej analizie celu działań ochronnych dla siedliska 7150 (obecnie załącznik nr 2) przeredagowano jego brzmienie zmieniając zapis „*utrzymanie siedliska w stanie niepogorszonym lub poprawienie stanu zachowania*” na „*utrzymanie siedliska w stanie niepogorszonym (U1)*”, ponieważ przeprowadzenie zaplanowanych działań

ochronnych, tj. usunięcie drzew i krzewów z części siedliska nie gwarantuje znaczącej poprawy wskaźników. Osiągnięcie stanu FV w przypadku tego siedliska w przedmiotowym obszarze nie jest możliwe.

Wyniki badań 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea* oraz gatunku rośliny 1831 Elisma wodna *Luronium natans* jednoznacznie potwierdziły obecność w obszarze głównego przedmiotu ochrony – elismy wodnej, wykluczyły natomiast występowanie oraz możliwość pojawienia się w przyszłości siedliska 3130. Warunkiem rozwoju przedmiotowego siedliska jest okresowe osuszanie i zalewanie podłoża. Już w 2013 r. kiedy prowadzone były badania na potrzeby opracowania pzo wskazywano, iż występowania tego siedliska na przedmiotowym obszarze jest mało prawdopodobne - zbiorniki wodne nie są użytkowane jako stawy rybne, woda nie jest z nich jest spuszczana; granica pomiędzy brzegiem a dnem zbiornika jest zazwyczaj bardzo ostra; pas szuwarów rzadko przekracza metr szerokości; nachylenie dna jest duże. Takie ukształtowanie powoduje, że nawet podczas suszy, kiedy następuje znaczny ubytek wody w zbiornikach, powierzchnia odsłoniętego dna jest stosunkowo niewielka. 2015 rok był bardzo suchy - bezśnieżna zima, długie okresy bez deszczu oraz wysokie temperatury, zatem ubytek wody obserwowano również w przedmiotowym obszarze. Nie odnaleziono jednak ani jednego stanowiska rośliny charakterystycznej dla siedliska 3130. Odsłonięte dno było zazwyczaj zajmowane przez pojedyncze rośliny szuwarowe (głównie trzcinę pospolitą) lub pozostawało bez pokrywy roślinnej. W związku z powyższym w stosunku do tego siedliska w załączniku nr 1 i 2 znalazł się zapis „*Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)*”. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawnioskuje o usunięcie siedliska 3130 z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049.

W odniesieniu do gatunku elisma wodna, zgodnie z zaleceniami zawartymi w ekspertyzie sformułowano zagrożenia, cele działań ochronnych oraz działania ochronne, które pozwolą na zachowanie gatunku w stanie nie pogorszonym (U1) oraz monitoring stanu zachowania.

Ustanowienie zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049 poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 22 września 2015 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 16 września 2015 r. o zamiarze przystąpienia do opracowania projektów zmian zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla 42 obszarów Natura 2000 w województwie dolnośląskim, w tym dla przedmiotowego Obszaru. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Gminy w Bolesławcu, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach 22.09.2015-13.10.2015 r. oraz Starostwa Powiatowego w Bolesławcu, gdzie wisiało w dniach 23.09.2015-15.10.2015 r.